

**Силабус
вибіркового компоненту**

Філософія сталого розвитку транспортних технологій

Назва дисципліни	Соціальні концепції стійкого розвитку транспорту
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Сторінка курсу в Moodle	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4022
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Консультації	за графіком
Назва кафедри	кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки
Мова викладання	українська
Керівник курсу	Ярмак Тетяна Василівна, к.с.н., професор
Контактний телефон	+38 (057) 707-37-20, 707-37-86
E-mail	phil@khadi.kharkov.ua

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є підготовка всебічно освідчених фахівців, залучення студентів до кращих досягнень світової і української культури, науки і техніки і формування на цій основі власного світогляду, творчого самостійного мислення, професійної позиції, пізнання сталого розвитку транспортних технологій.

Предмет: адаптована система знань щодо вивчення загальних закономірностей сталого розвитку транспортних технологій в їх історичному розвитку та соціокультурному контексті.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів сукупності знань, вмінь та уявлень з основ теорії сталого розвитку транспортних технологій на рівні, який забезпечує практичну діяльність за спеціальністю

Передумови для вивчення освітнього компоненту. Дисципліни освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

- Здатність до дослідження і управління функціонуванням транспортних систем та технологій.
- Здатність до визначення та застосування перспективних напрямків моделювання транспортних процесів.

Результати навчання:

– Відшуковувати необхідну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати і об'єктивно оцінювати інформацію у сфері транспортних систем і технологій та з дотичних міжгалузевих проблем.

– Вільно обговорювати державною та іноземною мовами питання професійної діяльності, проєктів та досліджень у сфері транспортних систем і технологій усно і письмово.

- Приймати ефективні рішення у сфері транспортних систем і технологій з урахуванням технічних, соціальних, економічних та правових аспектів, генерувати і порівнювати альтернативи, оцінювати потрібні ресурси і обмеження, аналізувати ризики.
- Доносити свої знання, рішення і підґрунтя їх прийняття до фахівців і нефахівців в ясній і однозначній формі.
- Забезпечувати безпеку людей і навколишнього середовища під час професійної діяльності та реалізації проєктів у сфері транспортних систем і технологій.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК. Соціум як життєвий світ людини	2	2
	ПР. Соціокультурне поняття природи, людини, суспільства	2	2
	СР. Основні етапи взаємодії суспільства і природи	8	10
2	ЛК. Суть і розвиток наукового світогляду та наукового знання	2	-
	ПР. Поняття та структура наукового світогляду. Наукове знання як система	2	-
	СР. Наукове знання в культурі сучасної цивілізації	8	16
3	ЛК. Філософія і методологія науки і техніки	2	-
	ПР. Генезис та особливості техніко-технологічного знання	2	-
	СР. Рівні методи наукового дослідження, структура наукової теорії	12	16
4	ЛК. Взаємодія науки, техніки та технології в історичній ретроспективі	2	-
	ПР - Наука, техніка, технологія: еволюція змісту понять	2	-
	СР. Техніка і людина. Моральний вимір науково-технічного і технологічного розвитку	12	14
5	ЛК. Основи теорії історико-культурного розвитку	2	2
	ПР. Суть основних лінійно-прогресивних та циклічних теорій філософської історичної думки	2	-
	СР. Гуманістичний або антигуманістичний характер лінійно-прогресивного, циклічного напрямків та «Етнокосмологічна гіпотеза» Л. Гумільова	12	14
6	ЛК. Філософська суть проблеми сталого розвитку	2	-
	ПР. Поняття та визначення сталого розвитку в соціокультурному значенні	2	-
	СР. 2PL, 3PL, 4PL. Основні поняття, фактори та принципи сталого розвитку	12	14
7	ЛК. Історія становлення та розвитку концепції сталого розвитку	2	-
	ПР. Міжнародні програми сталого розвитку, їх сутність та значення	2	-
	СР. Суперечності технологізованого суспільства у постіндустріальну епоху	12	16
8	ЛК. Стратегія сталого розвитку транспортної галузі України	2	-
	ПР. Основні напрямки, цілі та завдання розвитку галузі автомобільного транспорту в умовах сталого розвитку	2	-
	СР. Реалізація державної політики у сфері транспорту в умовах сталого розвитку	12	14
Разом	ЛК	16	4
	ПР	16	2
	СР	88	114
Усього		120	120

Індивідуальне навчально-дослідне завдання: не передбачене.

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій;
- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, семінари.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою п'ятирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті за п'ятирибальною шкалою («5», «4», «3», «2», «1») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Підсумковий контроль

1 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання

тестів з дисципліни.

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

2 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

3 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

3.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.

3.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

3.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

4 Результат навчання оцінюється за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 2. Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 2 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	незараховано

Визнання результатів неформальної та інформальної освіти

Визнання результатів неформального та (або) інформального навчання здобувача передбачає виконання таких процедур, як: подання здобувачем заяви щодо визнання (не пізніше як протягом перших 10 робочих днів від початку семестру вивчення дисципліни); ідентифікацію задекларованих здобувачем у письмовій формі результатів неформального та (або) інформального навчання; оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача; прийняття рішення про визнання та зарахування здобувачу всіх чи частини результатів навчання за дисципліною або відмову у визнанні. Порядок реалізації цих процедур регламентується СТБНЗ 83.1-02:2022 «Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти»

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85.1-02.pdf) «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Мовчан С.П., Чаплигін О.К. Основи філософії, техніки та технології : навч. посібник. Харків: Вид-во «Форт», 2013. 316 с.
2. Соціально-філософське осмислення сучасних цивілізаційних процесів : матеріали Міжвізівського науково-практичного семінару «Соціально-філософські проблеми сучасної цивілізації». Х.: 2019. 228 с.
3. Професіоналізм як умова виживання сучасного світу : монографія / [О.К. Чаплигін, І.І. Чхеайло, Т.Г. Прохоренко та ін.; за наук. ред. проф. Чаплигіна, доц. І.І. Чхеайло]. Харків: ХНАДУ, 2020. 136 с.
4. Мозговий Л.І., Бичко І.В., Додонов Р.О. Філософія : навч. посіб. (кредитно-модульний курс) / [2-ге вид.; за ред Р.О. Додонova, Л.І. Мозгового]. К.: Центр учбової літератури, 2011. 456 с.
5. Дорошкевич А.С., Сук О.Є., Смелянцев А.П. Філософія глобальних проблем сучасності: конспект лекцій. Харків: ХНАДУ. 2014. 155 с.
6. Ярмач Т. В. Сталий розвиток суспільства – результат нової екологічної культури. *Глобалізований світ: випробування людського буття* : матеріали доповідей та виступів міжнародної науково-теоретичної конференції, 6-7 жовтня 2017 року, м. Житомир.

Житомир: Євнесок, 2017. С. 266-270.

Додаткові джерела:

1. Дистанційний курс. Режим доступу: <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4022>
2. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

Розробник
силабусу навчальної дисципліни

Тетяна ЯРМАК

Завідувач кафедри

Володимир БОНДАРЕНКО